

del Poll, lugar de veraneo» (Lerma, *Levante* 7-VIII-1964).

Nom que interessa especialment perquè aquí veiem repetir-se la nasalització assimilatòria de la inicial que hem observat en la variant *ninyola* (la més usada a Mollerussa) i la forma amb *-er-* que predomina en la documentació antiga del nom (*I*). Però, encara que aquí no constin dades antigues, ni mencions amb *L-* inicial, és versemblant que l'etimologia sigui la mateixa. L'abundància d'aigües coincideix no sols amb l'«engolador» de Linyola (n.1), sinó amb l'abundor d'aigües necessària per als camps de lli.

És colpidora la quasi identitat de forma entre aquells NLL occitans i la de la variant *Linerola*, repetida invariablement en les 13 mencions més antigues del nom de *Linyola* (*I*). I així, per tant, se'ns imposa com la originària o ben pròxima a la de l'ètimon de tots ells.

Aquest tindria una forma ben convincent, gens problemàtica, si partíssim d'un LINARIOLA, dim. de LINARIA, pl. de LINARE, amb el sentit de 'camps de lli': en el fons és el mateix que els incomptables *Llinars* catalans i *Linares* castellans i mossàrabs, només que ací hauria de ser derivada del plural neutre llatí LINARIA.

De LINARIA han de venir també la dotzena de pobles *Lignières* esparigits per tot França. En els fr. *Lignières*, i en la majoria de les formes occitanes *Lignairoles*, hi ha una *ɲ* palatal que no veiem en el nostre medieval *Linerola*. En aquells però potser hi seria secundari, si fem cas de la forma *Linairoles* allí la més antiga, i la del *Linerolus* del Croníic de Snt. Benigne; i Skok (*l.c.*) observa que en el del poble *Lignairac* del distr. de Brive tampoc devia haver-hi *ɲ* puix que deu venir del NP LINARIUS ja documentat en una inscr. del vol. VIII del *CIL*. Seria, doncs, potser una palatalització provocada per la *j* del diftong *air* de LINARIUS, -ARIA, ajudat per la influència de LINEA 'línia' i 'roba de lli' (> fr. *linge*).

En aquest sentit és com podem resoldre tot el problema etimològic de *Linyola* i els seus connexos. L'evolució fonètica començaria amb sigmatisme de la *-r-* com en la forma *Linesola* de la *Crònica* de Jaume I, que després es torna *Lineola* dels docs. de 1236, 1269 i 1359; i llavors, cooperant la influència de la *ɲ* inicial amb la imminent contracció *neo > njo*, es passà a *njo* i *ɲo*.

Que en tals contextos s'oscil·lava molt entre *-s-* i *-r-* ens ho mostra el cas del veí poble d'*Anglesola*, que tot i provenint d'ECLESIOLA, figura encara més sovint en la forma *Anglerola* en les fonts medievals: cas que és ben equiparable amb el nostre, pel seu *-e-ola*, si bé en l'un el pas fou de *-z-* a *-r-*, i en l'altre, viceversa; però tals evolucions són una via

de dues direccions alternants, endavant i endarrere.

També el cas de *Llimiana* (poble de no gaire més al Nord que Linyola) ens mostra una reducció bastant anàloga des de LIMINIANA (*Liminyana*) fins a la forma actual de consonantisme més simple.

Una sèrie de formes dialectals de la regió de Balaguer presenten evolució comparable: *dinera-da > dineada*: («una bona cistella de faves e de fruita, e 6 *dineades* de cebes tenres»): en diversos docs. balaguerins dels anys 1313-37 (*BABL* XII, 523); «aye a fer *pugeades* de la quarta part de la pasta que pastavan», a. 1337 (*BABL* 12, 531); «un almut de *feols* 'fesols' (Balag. 1337: *BABL* XII, 533). *Linyola* es troba en aquesta mateixa zona on veiem aquests canvis de PHASEOLOS en *feols*, DENARIATAS en *dineades*, sembla, doncs, que allí hi havia una propensió dialectal a canviar *-aɲ-* i *-aʃ-* en *-aið-* des d'on es passava a *-e-* més hiatus; i per tant havia de conduir de LINARIOLA, passant per *Linedola*, a *Linjola*, *Linyola*.²

Trobo increïble suposar que en aqueixos noms catalans i francesos hi hagi hagut una *ɲ* o *ɲi* del tipus ordinari, per més que hi hagi *-ɲ-* en la major part dels noms de França, en el *Linyola* actual i en el *Ninyerola* valencià. Car a base de LINEA, no trobaríem un derivat raonable en -ARIA. La *N-* del nom valencià no ens deixa perdre de vista que aquí estem en terreny de fets fonètics inductius —assimilacions i dissimilacions en tots sentits—; i essent el nom de la muntanya de Picassent en terres de fort substrat mossàrab, és encara més segur que ací hi hagué diftong *aɲ*: amb una *ɲ* que fàcilment actuaria damunt la *ɲ* precedent. En el cas de *Linyola* és segur que la *n* palatal ha de ser ben recent, puix que en tenim prop d'una vintena de dades antigues i en cap d'elles no hi ha un indicatiu de palatalitat, que entre tantes no deixaria d'aparèixer en alguna.³

¹ A la mateixa obra hi ha cites del *terminus de Linerola*, p. 168, i de *l'engolador de Linerola*, p. 170.—² No s'hi objecti la *l-* no palatal de l'actual *Linyola*. Aquest ve d'una reculada dissimilatòria, tal com LICINIA ha donat *Linya* (< *ɲiya*); i LINEOLUM > *linyol* de sabater junt amb *nyinyol*.—³ Si en els altres noms hi hagués indicis de fets d'aigua tan notables com l'engolador de Linyola assenyalat per Font i Rius, i les Fonts de Ninyerola, ens sentiríem induïts a cercar-hi una explicació per la banda etimològica; però no se'n veuen indicis clars i, així com així, tampoc s'albira una explicació clara en tal sentit.